

Yasal Mevzuat : Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik Yayımlandı.

Resmi Gazete Tarih & Sayı : 31 Aralık 2019 tarihli ve 30995 sayılı (4. Mükerrer) Resmi Gazete'de "Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik" yayımlandı.

KONU ÖZET

Bilindiği üzere, 04 Nisan 2019 tarihli ve 30735 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği (Sıra No: 1)" ile 2872 sayılı Çevre Kanununa ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden sadece plastik poşetler için ödenecek geri kazanım katılım payının beyanı ve tahsiline ilişkin usul ve esasların açıklandığını, bu listede yer alan plastik poşet hariç diğer kalemlerden (lastik, akümülatör, pil, madeni yağ, bitkisel yağ, elektrikli ve elektronik eşya, ilaç, plastik ambalaj, metal ambalaj, cam ambalaj, ahşap ambalaj) geri kazanım katılım payı alınmasına ilişkin uygulamaya Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile başlanacağını açıklamıştık.

Söz konusu Yönetmelik yukarıda belirtilen Resmi Gazete'de yayımlanarak 1/1/2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

1) Geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğünün başlama tarihi

Bu Yönetmelik kapsamında, poşetler hariç, ekli (1) sayılı listede yer alan ürünler (lastik, akümülatör, pil, madeni yağ, bitkisel yağ, elektrikli ve elektronik eşya, ilaç, plastik ambalaj, metal ambalaj, cam ambalaj, ahşap ambalaj) için geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01/01/2020 tarihinden itibaren söz konusu ürünlerin yurt içinde piyasaya arz edilmesi/ithalatın gerçekleşmesi ile başlamaktadır.

Buna göre, ilk olarak, Ocak 2020 Dönemine Ait Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi 24 Şubat 2019 tarihinde verilecektir.

2) Geri kazanım katılım payı uygulanacaklar

Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerden sadece yurt içinde piyasaya arz edilenlere geri kazanım katılım payı uygulanacaktır.

Ayrıca, geri kazanım/geri dönüşüm yolu ile elde edilenlerden bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünler için de geri kazanım katılım payı alınacaktır.

3) Geri kazanım katılım payı mükellefleri

Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerden plastik poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için ise piyasaya süren/ithalatçı gerçek veya tüzel kişilerden geri kazanım katılım payı alınacaktır.

Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerin tedarik amaçlı üretilmesi halinde üreticilere bu ürünler için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü oluşmayacaktır. Tedarikçilerden temin edilen ürünlere kendi adını, ticarî markasını veya ayırt edici işaretini koymak ve kendini üretici/piyasaya süren olarak tanıtmak sureti ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişilerden geri kazanım katılım payı alınacaktır.

Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerden serbest dolaşıma sokulmak sureti ile millileştirilen ürünler ithalatçı gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt içinde piyasaya arz edilmiş sayılır ve ithalatçılardan geri kazanım katılım payı alınacaktır.

Bu Yönetmelik kapsamında yer alan tasfiye halindeki ürün ve eşyalardan yalnızca asli amacına uygun olarak kullanılmak üzere satış işlemi gerçekleştirilenler için geri kazanım katılım payı

alınacaktır.

Piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılan ve Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için araç ile elektrikli ve elektronik eşyayı piyasaya sürenler tarafından beyan yapılacaktır; ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmeyecektir.

Piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların orijinal eşya/parçası olarak kullanılan ve Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için bu ürünleri sadece araç ile elektrikli ve elektronik eşya üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılmak şartıyla piyasaya sürenler tarafından beyan yapılacaktır; ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmeyecektir.

Orijinal eşya/parça tanımına uymasına rağmen münferit olarak piyasaya arz edilen Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payı beyanı yapılacaktır ve geri kazanım katılım payı tahsil edilecektir.

Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden bitkisel yağ ve madeni yağların Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılması durumunda hammadde olarak tedarik edilen bu ürünlerin ithalatçıları/üreticileri tarafından beyan yapılacaktır; ancak hammadde olarak kullanılan bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmeyecektir.

4) Piyasaya sürenlerin /ithalatçıların ve satış noktalarının sorumlulukları

Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri yurtdışında piyasaya arz edenler;

a) Piyasaya arz etmiş oldukları ürünleri Kanunun ekli (1) sayılı listesi kapsamında sınıflandırarak, adet ve/veya ağırlık olarak tanımlayıp kayıt altına almakla,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlere ilişkin geri kazanım katılım paylarını Kanunun ek-1 sayılı listesinde verilen ve her yıl güncellenerek Bakanlıkça ilan edilen birim ücretler üzerinden ödemekle (2020 yılı için listede henüz bir güncelleme yapılmamıştır.

Konuya ilişkin yayımlanması beklenen Tebliğde bu konu hakkında da açıklama yapılması muhtemeldir),

c) Geri kazanım katılım paylarına ilişkin beyan ve ödeme işlemlerini Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen esaslara göre yerine getirmekle,

ç) Plastik poşetlerin özellikleri, ücretleri, satışı, beyanı, geri kazanım katılım payı tahsili ile birlikte izleme, kontrol ve denetim işlemlerine yönelik Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uymakla,

d) Bu Yönetmelik kapsamında yer almayan bir ürünün ithalatı sırasında bu Yönetmeliğe tabi bir ürünün de ithalinin gerçekleştirilmesi halinde geri kazanım katılım paylarını ayrıca beyan etmek ve ödemekle,

e) Bu Yönetmelik kapsamında piyasaya arz edilen ürünlere ilişkin bilgi ve belgeleri Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde Bakanlığa sunmakla,

f) Atık Yönetimi Yönetmeliği ile genişletilmiş üretici sorumluluğu kapsamında tanımlanmış olan ürün ve malzemelere yönelik yükümlülüklerini bu ürünlerin ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yerine getirmekle yükümlüdür.

5) I sayılı listede yer almakla birlikte (geri kazanım katılım payına tabi olan ürün) ambalajlı olarak piyasaya sürülenlerin satış ambalajları için de beyan yapılacaktır mıdır?

Bu Yönetmelik kapsamında yer alıp geri kazanım katılım payına tabi olan ürünlerden ambalajlı olarak piyasaya sürülenlerin birincil (satış) ambalajları için de beyan yapılacaktır ancak bu ambalajlar için geri kazanım katılım payı ödenmeyecektir.

Bu ürünlerin birincil ambalajları haricindeki diğer ambalajları için geri kazanım katılım payı ödenecektir.

6) Geri kazanım katılım payına tabi olmayan bir ürünün ithalatı/piyasaya arzı sırasında, geri kazanım katılım payına tabi bir ürünün de ithalinin/piyasaya arzının gerçekleştirilmesi

halinde sorumluluk kimdedir?

Bu Yönetmelik kapsamında yer almayan bir ürünün ithalatı/piyasaya arzı sırasında bu Yönetmeliğe tabi bir ürünün de ithalinin/piyasaya arzının gerçekleştirilmesi halinde Kanunun ek-1 sayılı listesinde o ürün için belirlenen geri kazanım katılım payından piyasaya süren sorumludur.

7) Yapılacak bildirim ve beyanların doğrultulması gerekli midir?

Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak bildirim ve beyanların piyasaya sürenler/ithalatçıların ilgili muhasebe sorumluları tarafından incelenip onaylanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, sürekli bir çevre görevlisi istihdam eden veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı 50.000 Türk Lirası'ndan fazla olan piyasaya süren işletmelerce bu Yönetmelik kapsamında yapılacak bildirim ve beyannamelerine esas veriler 2872 sayılı kapsamında tanımlanan çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanacaktır.

Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde; piyasaya sürenler/ithalatçılar ve satış noktaları bu Yönetmelik kapsamındaki bildirimlerinin ve beyannamelerinin ayrı ayrı veya birlikte karşılaştırmalı olarak yeminli mali müşavirlere inceletilmesi ve/veya doğrultulmasını sağlamak veya bağımsız denetim kuruluşlarına inceletilmesini sağlamak ve inceleme/sonuç/değerlendirme raporlarını Bakanlığa sunmak zorundadırlar.

8) Mahsup işlemli nasıl yapılacaktır?

Yönetmelikte, mahsuplaşmaya esas iade işlemlerinin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01/01/2020 tarihinden itibaren yurt içinde piyasaya sürülen ve geri kazanım katılım payı alınan ürünler için geçerli olduğu, plastik poşetlere için geçerli olmadığı belirtilmiştir.

Mahsuplaşma işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara göre beyanname üzerinden gerçekleştirilecektir.

iade işlemine konu edilen ürünler için mahsuplaşmaya esas bedel olarak ürünün piyasaya arz edildiği tarihte uygulanan geri kazanım katılım payı esas alınacaktır.

iadeye esas olan geri kazanım katılım payı tutarı, plastik poşetler için oluşan geri kazanım katılım payı tutarı hariç olmak üzere cari dönem beyanıyla oluşan toplam geri kazanım katılım payı tutarından mahsup edilecektir.

iadeye esas olan geri kazanım katılım payı tutarının cari dönem beyanıyla oluşan geri kazanım katılım payı tutarından fazla olması halinde mahsup edilemeyen tutar gelecek dönem beyanlarıyla oluşacak geri kazanım katılım payı tutarından/tutarlarından mahsup edilmek üzere devredilecektir.

iade alınarak mahsuplaşma işlemi gerçekleştirilen ürünlerin yeniden piyasaya arz edilmesi halinde piyasaya arz edildiği tarihte uygulanan geri kazanım katılım payı tahsil edilecektir.

Av. Özge BİTİŞ